

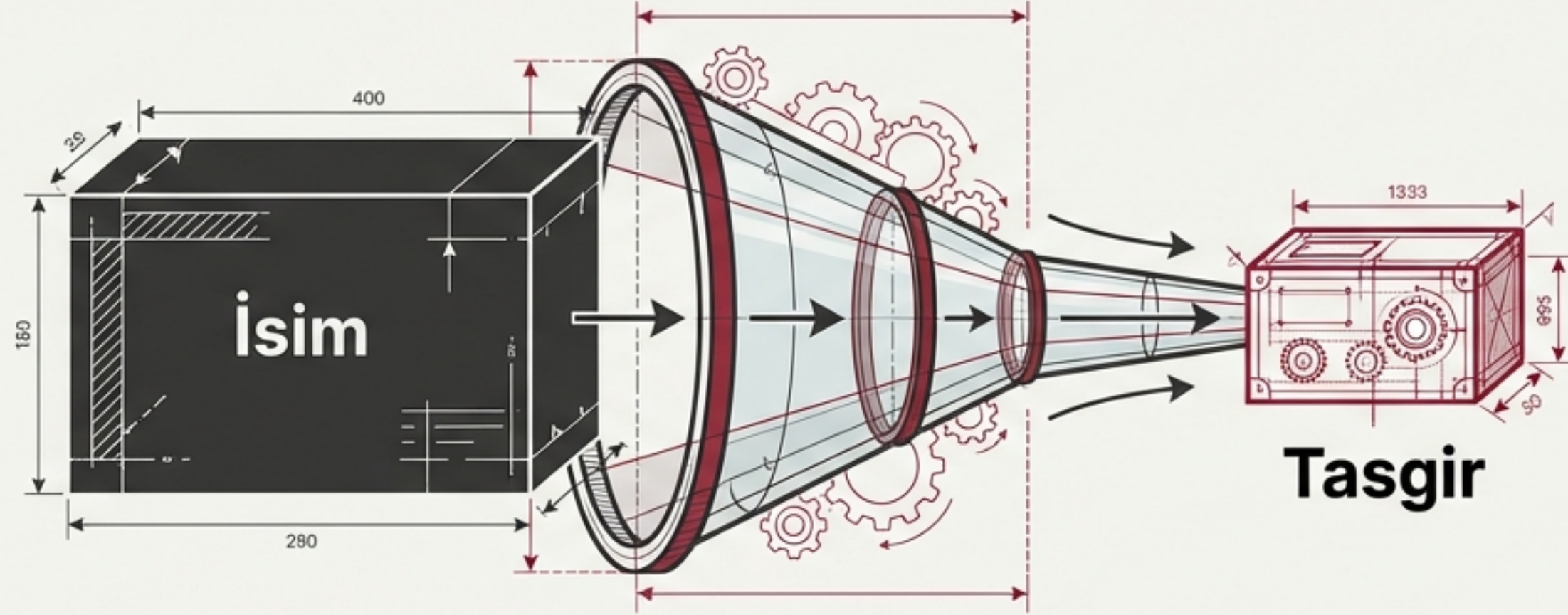
İsm-i Tasgir (Küçültme İsmi)

Arapça Kelimelere İncelik, Küçüklük ve Yakınlık Katma Sanatı

كتاب ⇒ كُتَيْب

كتب، كتّ، كُتّاي

İsm-i Tasgir Nedir?

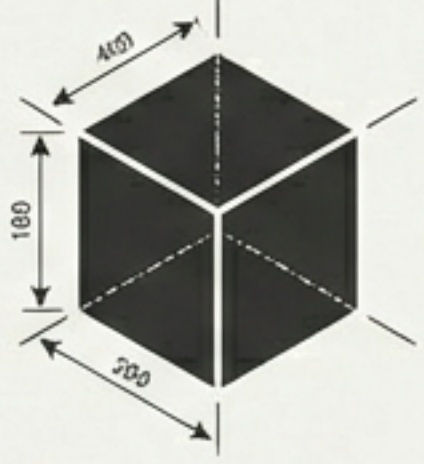
Tanım: Bir ismin anlamını küçültmek, sevgi belirtmek veya zaman/mekan açısından yaklaştırmak için türetilen özel bir isim formudur.

Temel Kural: Sadece isimlerden türetilir (Fiiller veya Harfler küçültülemez).

Kaynak: Tasgir; hacim küçültme, tazim, tahkir veya yaklaştırma amaçlı yapılır.

Kullanım Amaçları (4 Temel Kategori)

1. Küçültme (Azlık/Küçüklük)

Nehir (Irmak) → Nuhayr
(Irmakçık)

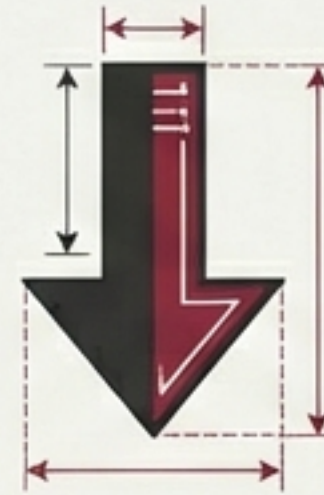
2. Sevgi ve Yakınlık (Tahabbub)

İbn (Oğul) → Buneyye
(Oğulcuğum)

3. Zaman/Mekan Yaklaştırma (Takrib)

Kable (Önce) → Kubeyle
(Az önce)

4. Azımsama/Tahkir

Şair → Şuayir (Şair taslağı)

Kaynak: Tasgir; hacim küçültme, tazim, tahkir veya yaklaştırma amaçlı yapılır.

Ana Formül: Sülası (3 Harfli) İsimler

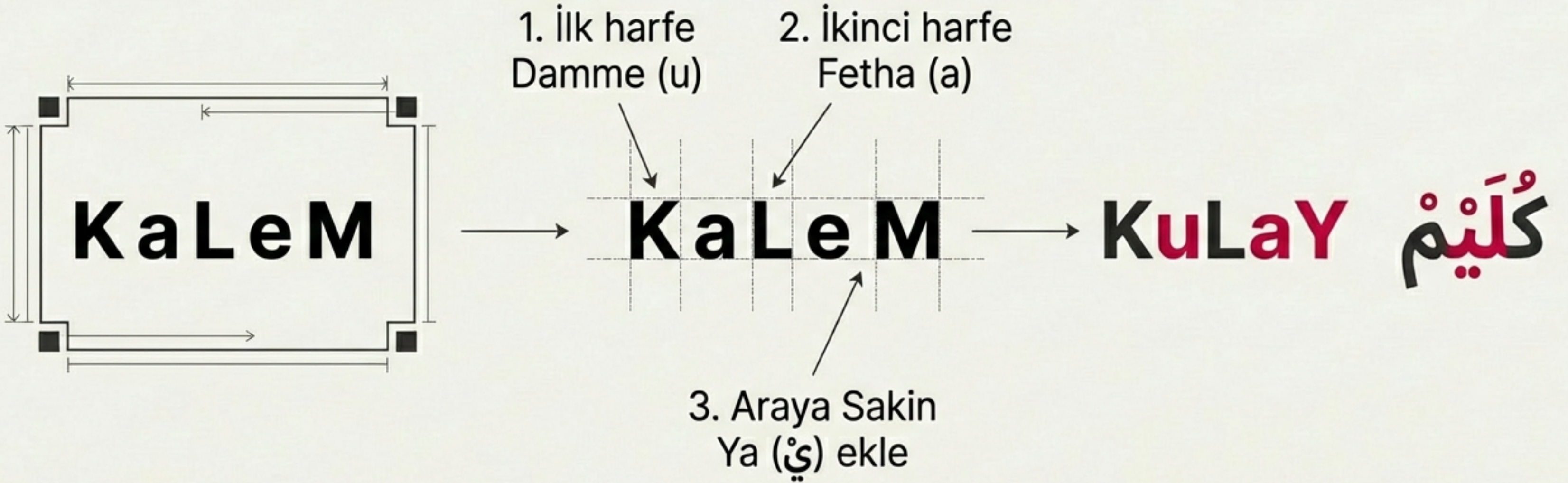
فُعْيِل

FU - A - Y - L

3 harfli kelimeler için en temel kalıp budur.
Kelime bu kalıba dökülerek dönüştürülür.

Kaynak: Tasgir; hacim küçültme, tazim, tahkir veya yaklaştırma amaçlı yapılır.

Adım Adım Uygulama

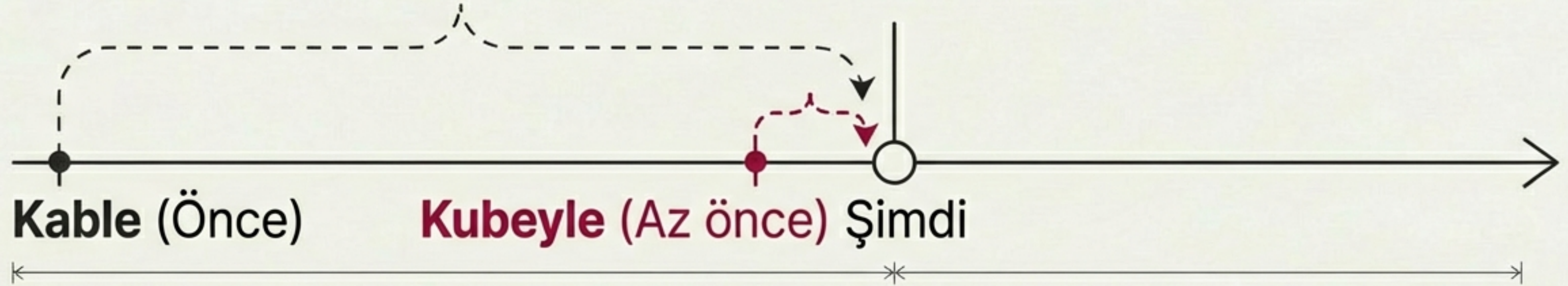
Kaynak: Tasgir; hacim küçültme, tazim, tahkir veya yaklaştırma amaçlı yapılır.

Örnekler: Sülası İsimler

Nehr (Nehir) → Nuhayr (نَهَيْر) - Nehirceğiz
Bahr (Deniz) → Buhayr (بُحَيْر) - Gölcük
Abd (Kul) → Ubeyd (عَبِيد) - Kulcağız
Kalem (Kalem) → Kuleym (قُلَيْم) - Kalemcik

Zaman ve Mekan Zarfları (Takrib)

Anlam: Az önce, az sonra, hemen şurada

Kable (Önce) → **Kubeyle (Azıcık önce)**

Ba'de (Sonra) → **Bu'ayde (Azıcık sonra)**

Fevka (Üstünde) → **Fuveyka (Hemen üstünde)**

Kaynak: Tasgir; hacim küçültme, tazim, tahkir veya yaklaştırma amaçlı yapılır.

4+ Harfli İsimler (Rubai ve Fazlası)

فُعَيْلٌ

FU - AY - **İ**L -----> Sonraki harf
Esre (**i**) olur.

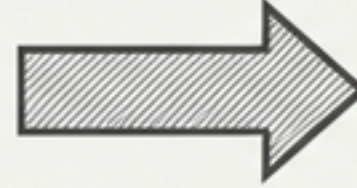
Menzil (Ev) → Mun**ey**zil (Evceğiz)

Dirhem → Dur**ay**him (Dirhemcik)

Kaynak: Tasgir; hacim küçültme, tazim, tahkir veya yaklaştırma amaçlı yapılır.

İstisna 1: Müennes-i Semai Kelimeler

Görünürde 'Te' olmayan ama dişî sayılan kelimeler

شُمَيْسَةَ
Güneşçik

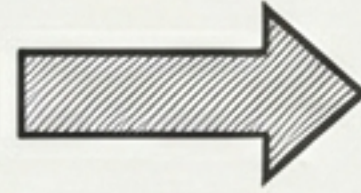
Gizli dişilik alameti
ortaya çıkar.

Nefs (Can) → Nufeyse (Cancağız)

İstisna 2: Elif ile Biten Kelimeler

Kelimenin sonundaki Elif ekleri korunur.

حَمْرَاء
(H-M-R + **a**)

حُمَيْرَاء
(H-**u**-M-**ey**-R + **a**)

سَلْمَى (Selma) → سُلَيْمَى (Sule**yma**)

Kaynak: Tasgir; hacim küçültme, tazim, tahkir veya yaklaştırma amaçlı yapılır.

Özet Tablo: İsm-i Tasgir Kuralları

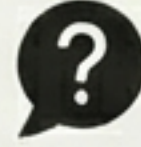
Kelime Türü	İşlem (Vezin)	Örnek
3 Harfli	Fuayl (فُعَيْل)	Kalem → Kuleym
4+ Harfli	Fuayil (فُعَيْعِل)	Menzil → Muneyzil
Müennes (Semai)	Sonuna (ة) ekle	Şems → Şumeyse
Elifli Biten	Ekleri Korumak	Hamra → Humeyra

Sıra Sende: Yapıyı Kur

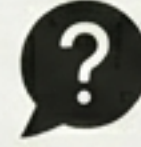
Cebel (Dağ)

Cubeyl

Hasan (Güzel)

Huseyn

Mescid (Cami)

Museycid

Sıra Sende: Anlamı Bul

رَجَعَ الطِّفْلُ قُبَيْلَ الْمَغْرِبِ

Çocuk Kubeyle el-mağrib (akşamdan az önce) eve döndü.

Cevap: **Kubeyle → Zamanı Yaklaştırma (Takrib)**

Dikkat Edilmesi Gerekenler

İsm-i Tasgir sadece İsimlerde olur, fiillerde olmaz.

Özel isimler de küçültülebilir (Örn: Ömer → Umeyr).

Tasgir her zaman 'küçüklük' demek değildir; bağlama (sevgi, zaman, yergi) dikkat edin.

Sonuç: İfade Zenginlięi

İsm-i Tasgir, Arapça'nın matematiksel yapısını duygu ile birleştirir. Kelimelere sadece 'küçük' anlamı katmaz; onlara sevgi, nezaket ve hassasiyet yükler.

